

מדינת ישראל

משרד החינוך

המינהל הפדגוגי

אגף א' חינוך ילדים ונוער בסיכון

אוגדן השתלמויות

ארציות – תש"פ

מחלקת מו"פ ומרכז הדרכה

אנשי חינוך יקרים,

פיתוח מקצועי מיטבי נתפס כגורם מרכזי בהצלחת ארגונים בשל תרומתו בשיפור ביצועים, ביצירת זיכרון אירגוני ובחיזוק שביעות רצון העובדים. לצד זה מחקרים מעידים כי פעמים רבות תחום הפיתוח המקצועי לא מממש את הפוטנציאל הגלום בו בהעדר המפתחות להצלחתו: מעורבות המשתלמים בבחירת כיוון צמיחתם, השתלמויות המערבות למידה אקטיבית ותהליכי התפתחות אישית של הלומדים ומנהל הרואה בפיתוח המקצועי חשיבות וערך.

כמו כן, תחום הפיתוח המקצועי עובר בעשור האחרון שינויים מהותיים בכמה רמות: מתודולוגית-תפיסתית, טכנולוגית, תרבות הלמידה וערוצי הלמידה.

מחלקת המו"פ של האגף שמה לה למטרה להיענות לאתגרי התחום, לקדם ולטייב את תהליכי ההתפתחות האישיים והמקצועיים של כל בעלי התפקידים בו, בהלימה לשינויים שעבר תחום הפיתוח המקצועי בארץ ובעולם ובהתאמה למדיניות האגף.

בהתאם לזאת בשנת תש"פ :

- נרחיב את היקף פיתוח הקורסים המקוונים, המיקרוקורדיטציות והלומדות בנושאים שהם בליבת האגף
- נמשיך להכשיר מנחים מומחים לשיפור מסוגלותם של אנשי חינוך והוראה הפועלים בכיתות ובמסגרות האגף (מנחים יישוביים ומנחי פדגוגיה טיפולית)
- נרחיב את היקף הכשרת קהילות מורים מובילים מומחים בתחומם.
- נמשיך בפיתוח אוריינטציות לבעלי התפקידים השונים באגף תוך הטמעת התפיסות המארגנות בעבודת האגף והראייה היישובית.
- נעמיק עשיתנו בהמשגות ידע שדה בדרכים שונות ומגוונות, גיבושו לכדי תפיסת עבודה סדורה והנחלתו לאנשי חינוך והוראה.
- נפתח הכשרות אקדמיות בפדגוגיה טיפולית ובחינוך טיפול
- נפתח הכשרות מעמיקות במיינדפולנס, כשירות תרבותית וניהול על פי ערכים.

ראוי לציין כי האגף לחינוך ילדים ונוער בסיכון רואה חשיבות רבה בקידום והתפתחות העובדים בו ומשקיע בפיתוח המקצועי שלהם משאבים רבים. חוברת זו מאגדת בתוכה את ההשתלמויות הארציות המייצגות את מדיניות האגף, חלקן יעודיות ולכן סגורות לרישום וחלקן פתוחות לכלל עובדי האגף.

בחרנו להביא בפניכם את כל המכלול לידיעה.

מאחלת לכולנו שנה מעולה, הצלחה ועניין בעשייתנו לקידום ילדים ובני נוער בסיכון.

בברכה,

ענת יצחקי

מנהלת מחלקת מו"פ ומרכז הדרכה

"התחבאתי

בחדר, אבל

שכחתי

איפה...

באחד

הימים אם

יבוא מישהו

ויקרא לי

אענה ואדע :

הנני"

(דן פגיס)

מבנה החוברת

להלן נהלי ההרשמה:

ההשתלמויות לפי הקטגוריות הבאות:

הכשרות אקדמיות:

- פדגוגיה טיפולית - התמקצעות ומוקד בתואר שני במכללות למורי כיתות ותוכניות שח"ר
- הסבת אקדמאים לתעודת עובד חינוך במכללת דוד ילין
- מנחים מובילים "פדגוגיה טיפולית" – השכלה מעוררת תקווה לבני נוער בסיכון

יישום המודל היישובי:

- הכשרת קהילת מנהלי מחלקות האגף לחינוך ילדים ונוער בסיכון ברשויות
- הכשרת מנחים יישוביים- שנה ג'
- המודל היישובי הלכה ומעשה- תמרה, ביתר עלית שנה ב' ובית שמש

פיתוח קהילות לומדות:

- קהילת מורים מובילים במתמטיקה למורי שח"ר וקהילות בת במחוזות.
- רפרנטיות לפיתוח מקצועי – קהילה וירטואלית

פיתוח והמשגת ידע שדה:

- כתיבת תורת שח"ר - עבודת החינוך וההוראה עם ילדים ונוער בסיכון
- פיתוח מנהיגות קבס"ים ביישובים.

תפיסות וכלים יישומיים בחינוך ילדים ונוער בסיכון:

- הכשרת רכזות/י הכלה והשתלבות – קורס מקוון, בפיתוח
- מיינדפולנס וחמלה - יישומים בחינוך ילדים ונוער בסיכון שנה ב'
- כשירות תרבותית - עבודה מודעת הקשר בחינוך ילדים ונוער בסיכון
- כשלקות למידה פוגשת תלמיד בסיכון
- הכשרת רכזי התאמות בדרכי הוראה והיבחנות
- מנהיגות, ניהול ואימון על פי ערכים תוכנית הסמכה בינלאומית בסיסית A

בחוברת תוכלו למצוא השתלמויות הפתוחות לכלל עובדי האגף והשתלמויות ייעודיות למחלקות ו/או לבעלי תפקידים. להשתלמויות הייעודיות המשתתפים נבחרים באמצעות המלצת ממונים ושיוך לתפקיד. הוראות הרשמה לכל השתלמות נמצאות בצדו השמאלי התחתון של כל עמוד.

שימו לב:

בקישור לרישום באוני ת"א מלאו בראש דף הרישום, באופן מדויק את שם ההשתלמות ואת הפרטים הרלוונטיים הנוספים.

אין צורך לצרף מסמכים נוספים מעבר לכך למרות נוסח הכתוב באתר האוני.

סילבוס מפורט ישלח לנרשמים לאחר קבלתם

היקף השתלמות

120 שעות, עם ציון

לגמול השתלמות

נצבר לנקודות זכות ללימודי

תואר שני

מקום הפעילות:

מכללת בית ברל

ומכללת קיי

ימי לימוד ושעות

יקבעו בהמשך

תאריכי המפגשים

לימודי יום בשבוע בכפוף לשנה

האקדמית

דרישות מיוחדות:

- השתתפות פעילה ב-80% לפחות.

- עמידה במטלות הקורס (השתתפות פעילה במפגשי פא"פ ובמטלות באתר הקורס, פיתוח חומרי הוראה ועוד).

- מטלה מסכמת

- רכזת השתלמות

ד"ר מלכה שבתאי

מנחי השתלמות

מרצים מהמכללות ומומחים מהאגף

"פדגוגיה טיפולית" – התמקצעות ומוקד בתואר שני במכללות למורי כיתות ותוכניות שח"ר

מאז החלת חוק חינוך חובה עד גיל 18 והפיכת ההכלה ומניעת הנשירה ממוסדות החינוך ליעד מרכזי, התגברה התופעה של נשירה סמויה של תלמידים. בתי הספר מתקשים לתת מענה טוב דיו לתלמידים בעלי מאפיינים של סיכון, הזקוקים לתשומות ייחודיות הן בפן הלימודי והן בפן הרגשי.

במסגרות השונות של האגף מלמדים כ-7000 מורים, המורים המגיעים מהאקדמיה חסרים בהכשרתם את הידע והמיומנויות לעבודה עם תלמידים בסיכון ואנו באגף מכשירים את חלקם לכך.

בשנת תשע"ט כינסנו ועדת מומחים המורכבת מאנשי אקדמיה ושדה ויצרנו מתווה לתוכנית הסמכה ייחודית למורים מומחים להוראת ילדים ונוער בסיכון שהמרכיב הדומיננטי בה הוא פדגוגיה טיפולית. השנה התוכנית התקיים במתכונת של השתלמות במכללות ותזכה בנקודות זכות ללימודי תואר שני.

הפדגוגיה הטיפולית מבוססת על רעיונותיהם של הוגים כגון: ויניקוט, פאולו פריירה, גד יאיר, וילפרד ביון, מרטין סליגמן ואחרים ומציעה מודל ודרכי הוראה שיש בהם holding, דיאלוג, יצירת מוטיבציה, עבודה קבוצתית, פסיכולוגיה חיובית ועוד.

מטרתנו היא שבעוד כחמש שנים רק מורים שהתמחו בהוראת תלמידים בסיכון יוכלו ללמד בתוכניות וכיתות האגף.

מטרות הקורס:

1. הכשרת מורים להוראת ילדים ונוער בסיכון המבוססת על טיוב הפדגוגיה באמצעות הבנה טיפולית.
2. פיתוח מורים מומחים להוראת ילדים ונוער בסיכון שיביאו לשיפור הישגיהם הלימודיים של התלמידים.
3. פיתוח המסוגלות העצמית והעצמה אישית ומקצועית של מורים המלמדים תלמידים בסיכון.
4. קידום מורים המלמדים תלמידים בסיכון ללימודי תואר שני.

קהל יעד:

מורים המלמדים בכיתות ותוכניות שח"ר.

תכנים מרכזיים:

פדגוגיה טיפולית
תורת שח"ר – best practices
כשירות תרבותית
ויסות עצמי

דרכי ההוראה:

הרצאות, סדנאות תוך יישום תפיסת ההוראה בשח"ר.

הסבת אקדמאים לתעודת עובד חינוך

בשיתוף עם מכללת דוד ילין

מסגרת הלימודים

היקף ההשתלמות

שנת לימודים אקדמית

מקום הפעילות:

מכללת דוד ילין

ימי לימוד ושעות

הלימודים במכללה ירוכזו ליום
בשבוע + ימים מרוכזים וקורסים
מקוונים

תאריכי המפגשים

תאריכים יקבעו בהמשך
לכשתגבש קבוצה

דרישות מיוחדות:

- הקבלה מותנית בראיון + הצגת אישורי לימודים אקדמיים קודמים וגיליון ציונים
- השתתפות בשיעורים (חובת נוכחות ב-80% מהשיעורים)
- עמידה בהצלחה בדרישות התוכנית – בשיעורים העיוניים ובהכשרה המעשית

רכזת ההשתלמות

רונית וולפסון

מנחי ההשתלמות

רונית וולפסון – מפתחת הדרכה
במו"פ ומרצים ממכללת דוד ילין

נא לצרף עותק תואר אקדמי

אגף א' לחינוך ילדים ונוער בסיכון פותח בשיתוף המכללה לחינוך ע"ש דוד ילין בשנת תש"פ תכנית להסבת אקדמאים לתעודת עובד חינוך בהתמחות קידום נוער עבור עובדי האגף.

התכנית פותחה בהתאם לחוזר מנכ"ל פברואר 2011, מתוך מטרה להסדיר את תהליך ההכשרה של עובדים פדגוגיים-חינוכיים, קרי עובדי חינוך. **התוכנית מקנה תעודת עובד חינוך בהתמחות קידום נוער. המקבילה לתעודת הוראה ומקנה כפל תואר.** העבודה ביחידות לקידום נוער מוכרת כהתנסות מעשית בתוכנית. **תכנית ההכשרה בת שנה אקדמית.**

מטרות התוכנית

- הקניית ידע, כלים ומיומנויות לעבודה עם בני נוער במצבי סיכון ומצוקה.
- הכרת השיטות לעבודה חינוכית טיפולית ובעיקר עבודה פרטנית וקבוצתית.
- זיהוי הצרכים של בני הנוער והקניית כלים לבניית תכנית התערבות חינוכית-טיפולית מתאימה.
- פיתוח מודעות עצמית ומסוגלות מקצועית בעבודה עם בני נוער בסיכון.
- פיתוח הזהות המקצועית של עובד חינוכי-טיפולי

קהל יעד

- בעלי תואר ראשון ממוסד אקדמי מוכר מתחומי החינוך/טיפול (חינוך, עו"ס, פסיכולוגיה וכדומה).
- הקבלה מותנית בראיון קבלה + הצגת אישורי לימודים אקדמיים קודמים וגיליון ציונים

תכנים מרכזיים

סמס' א': עבודה עם הורים, תהליכים קבוצתיים, תיאוריה ופרקטיקה בעבודה חינוכית טיפולית עם נוער בסיכון, עבריינות וסטייה בקרב נוער, זהות מקצועית, פסיכולוגיה של גיל ההתבגרות.

סמס' ב': נוער במשבר הגירה, הנחיית קבוצות, כלים בעבודה פרטנית, ניהול פרויקטים והכשרה תעסוקתית, חינוך תומך לקויות למידה.

דרכי ההוראה

- הרצאות מרצים מובילים בתחום.
- סדנאות

היקף השתלמות

30 שעות, עם ציון.

מקום הפעילות:

משרד החינוך, ת"א.

ימי לימוד ושעות

שישה מפגשי פא"פ החל

מנובמבר, אחת לחודש

תאריכי המפגשים

18.11.19, 16.12.19, 20.1.20,

17.2.20, 16.3.20, 4.5.20

דרישות מיוחדות:

- השתתפות פעילה ב-80% לפחות.
- עמידה במטלות הקורס
- מטלה מסכמת – הכנת מערך הדרכה בפדגוגיה טיפולית לאנשי מקצוע בתחום
- תעודת הוראה ונסיון של 5 שנים לפחות בהוראת ילדים ונוער בסיכון

רכזת השתלמות

קארן פדרובסקי-פחם- מנחה

ארצית בחסות הנוער

מנחי השתלמות

קארן פדרובסקי-פחם- מנחה

ארצית בחסות הנוער, ומרצים

אורחים מובילים בתחומם

מנחים מובילים "פדגוגיה טיפולית":

השכלה מעוררת תקווה לבני נוער בסיכון

במדינת ישראל כ-15% מכלל הילדים ובני הנוער מתחת לגיל 18 מוגדרים במצבי סיכון, כלומר כ-330,000. ילדים ובני נוער אלה משולבים במגוון גדול של מסגרות חינוכיות בפריסה ארצית, תחת אחריותו של אגף א' לחינוך ילדים ונוער במצבי סיכון. התפיסה המקצועית המנחה את עשיית העובדים עם ילדים ובני נוער אלה הינה הפדגוגיה הטיפולית, המתבססת על הבנה טיפולית ויישומה בדרכים פדגוגיות. במטרה להעמיק ולהטמיע את התפיסה הפדגוגית של האגף – "פדגוגיה טיפולית" בקרב בעלי תפקידים האמונים על החינוך והטיפול באוכלוסייה ייחודית זו (על גווניה הרבים והייחודיים), הוחלט להקים פורום מקצועי אשר ילמד לעומק את התפיסה, ויהווה חוד החנית בהגשתה לגורמים בעלי עניין (אנשי שטח, סטודנטים במכללות להוראה ועוד).

מטרות הקורס

- א. פיתוח קהילה מקצועית מובילה במטרה להטמיע את התפיסה במגוון מסגרות אגף א' לחינוך ילדים ונוער בסיכון.
- ב. פיתוח קהילה מקצועית אשר חבריה יוכלו ללמד את תפיסת הפדגוגיה הטיפולית במסגרות להכשרת מורים (מכללות).

קהל יעד

אנשי מקצוע העובדים עם ילדים ובני נוער בסיכון בתחום הפדגוגי. תנאי סף:

- תואר ראשון ותעודת הוראה (במקרים חריגים תבחן האפשרות לאשר מועמדים ללא ת"ה).
- ניסיון בהוראת ילדים ונוער בסיכון – חמש שנים לפחות.
- אישור והמלצה מטעם הממונה
- ראיון קבלה.

תכנים מרכזיים

- א. "מחוויות מפתח לנקודת מפנה" – הדגם של גד יאיר.
- ב. דיאלוג של שחרור – תשעת העקרונות עפ"י גישתו של פאולו פריירה.
- ג. PERMA מודל הפסיכולוגיה החיובית של מרטין סליגמן
- ד. מוטיבציה ללמידה – גישתו של אבנר זיו ואחרים
- ה. מרחב פוטנציאלי – דונלד ויניקוט
- ו. קבוצה ודינמיקה קבוצתית – גישתו של וילפרד ביון

דרכי ההוראה

- הרצאות של מרצים מובילים בתחומם.
- פעילות סדנאית (דיונים, עבודה קבוצתית, למידת עמיתים, קריאת טקסטים, ניתוחי מקרה ועוד).
- מעורבות פעילה באתר מלווה להשתלמות (כגון: השתתפות בשיח מקצועי, כתיבת יומן רפלקטיבי ועוד).
- פיתוח מתודות וחומרי הוראה להנחלת התפיסה לאנשי מקצוע במגוון מסגרות.

יישום המודל היישובי

מסגרת הלימודים

היקף ההשתלמות :

80 שעות אקדמיות (10 פגישות
כ"א 8 שעות אקדמיות)

מקום הפעילות קורס נודד,
אירוח אצל מנהלים/ות מחלקות
ילדים ונוער בסיכון ברחבי
הארץ. פגישות בודדות ייערכו
באוניברסיטת תל אביב.

ימי לימוד ושעות

פעם בחודש בימים שלישי או
רביעי לסירוגין, בשעות 09:30 -
16:00.

תאריכי המפגשים

17.12, 20.11, 29.10, 18.9.19,
22.1.20, 18.2, 18.3, 22.4,
16.6, 19.5

רכזת ההשתלמות

ענת יצחקי, מנהלת מחלקת
מו"פ ומרכז ההדרכה

מנחת ההשתלמות

איילת אילני, חברת סגל
ב"אורנים", יועצת ארגונית
מנחת קבוצות, מומחית למגזר
הציבורי
מרצים/ות אורחים

הרשמה לחדשים בלבד!

**באחריות מפקחי ש"ר
במחוזות**

דמי הרישום – 65 ש"ח.

**לוותיקים ישלח חידוש
רישום מהאוניברסיטה**

הכשרת מנהלים/ות מחלקות האגף

לחינוך ילדים ונוער בסיכון ברשויות

התכנית מציעה כלים להתפתחות אישית ומקצועית למנהלים/ות יישוביים הנושאים/ות באחריות לניהול השירותים לילדים ולבני נוער בסיכון ולפיתוחם ברשות המקומית.

בנוסף, התכנית מציעה בסיס תיאורטי, כלים פרקטיים ונקודות מבט מגוונות למשתתפיה. התכנית מיועדת לתת הזדמנות למבט חוקר, ביקורתית ובעיקר מבוסס ערכים אישיים ורצון ליישם למדיניות ולתוכניות פעולה בתחומי האחריות של המנהל/ת.

מטרות הקורס

- הקניית כלים לעבודה במערכות ציבוריות עתירות עומס ולחצים צולבים.
- המשך גיבוש זהות מקצועית ותפקידית והסדרת התפקיד החדש בתוך המערכות השונות.
- פיתוח דרכי עבודה מקצועיות, אישיות ואתיות.
- פיתוח יכולת לתכנן ולבנות תשתיות ושותפויות.

קהל יעד

ההשתלמות מיועדת למנהלים/ות מחלקות ילדים ונוער בסיכון ברשויות המקומיות (מנהלים בוגרי/ות קורסים קודמים ומנהלים/ות חדשים בתפקיד).

תכנים מרכזיים

במסגרת ההשתלמות יעלו תכנים הנוגעים לסוגיות מרכזיות בתפקיד הניהולי ובתיכול מענים: פיתוח מערכות מידע הנדרשות למילוי התפקיד, גיבוש ממשקי עבודה עם תוכניות הנכנסות ליישוב, המשך פיתוח הזהות התפקידית – מקצועית, לימודי אזוריות ומשילות ועוד

דרכי ההוראה

ההשתלמות תתארח מדי חודש אצל אחד מן המנהלים/ות בשדה למשך יום שלם (8 שעות אקדמיות) ביום הלימודים ניחשף לייחודיות של היישוב, לקשייו ולהצלחותיו בעבודה עם ילדים ונוער בסיכון וכן ולדרכי העבודה הנהוגות בו ודילמות של המנהל/ת המקומית. היום יכלול: למידה בשדה, המשגה תיאורטית, ועבודה במרחב האישי והרגשי בקבוצה.

בנוסף, תהיה אפשרות ללומדים להיפגש להנחיה אישית עם מנהלת הקורס, בתיאום מראש, במהלך השנה.

להרשמה לחץ כאן

הכשרת מנחות/ים יישוביים

שנה ג'

ליווי צוותים חינוכיים העובדים

עם תלמידים בהדרה ובסיכון

במערכת החינוך בישראל לומדים כ- 30% תלמידים המוגדרים כילדים בהדרה ובסיכון. לרב, תלמידים אלו הם תת משיגים, אינם מקבלים סמכות, מרבים להיעדר ומתקשים להתמודד עם כללי המסגרת. מערך הנחיה במערכות חינוך, המבקשות להתמקצע בעבודה עם ילדים אלו, היא לסייע למערכות לאמץ גישות שיקומיות טיפוליות, המבוססות על הבנה לעומק בסוגיות של סיכון והדרה. פרקטיקת ההנחיה הנרכשת בהשתלמות מתבססת על הגישה החינוכית הפסיכו- חברתית (מור ולוריא, 2006), ועל גוף ידע ייחודי, המשלב בין גישות טיפול דינאמיות, גישות הומניסטיות, גישות של תיאוריות התקשרות ותיאוריות ה-self, לגישות סוציולוגיות ופילוסופיות של תהליכי הדרה ושוליות ולפרקטיקות לטיפול בתופעת הניתוק המתרחש בתוך בתי ספר אלו.

מטרות הקורס

- המנחים יכירו לעומק את ההשפעות הפסיכולוגיות והמערכתיות של סיכון והדרה על ביה"ס, על היישוב ועל הצוותים החינוכיים.
- המנחים יבינו לעומק את תפקיד איש החינוך והמערכת כמחזקים או מחלישים את עמידות הילד והמשפחה.
- המנחים ידעו להכשיר את צוות בית הספר להתמודד באופן רב ממדי עם סוגיות של ניתוק, נשירה ואלומות ויסייעו לביה"ס לבנות מבנים ומנגנוני תמיכה אפקטיביים למורים.
- למנחים תהיה תפיסה ברורה של תפקיד המתערב בביה"ס, כמוביל תהליך שינוי מקצועי תפיסתי כוללני, שיאפשר הצלחה בהתמודדות עם תופעת ההדרה.

קהל יעד

מנחים מחוזיים (משלושת מחלקות האגף) בהמלצת הממונים- רק מנחים שהשתתפו בקורס בשנתיים האחרונות וינחו קבוצת התפתחות ביישוב.

תכנים מרכזיים

1. למידה של כלים ומושגים בין-תחומיים המתייחסים לסיכון, הדרה, טראומה והתקשרות אישית ומערכתית.
2. למידת כלים ואסטרטגיות לעבודה חינוכית עם תלמידים בסיכון והדרה והוריהם.
3. למידה של תהליכי התערבות, הדרכה וליווי במסגרות החינוך השונות של האגף.
4. פרקטיקום –יישום התערבות מערכתית במסגרות החינוך השונות של האגף בליווי הדרכה.

דרכי הוראה

1. למידה של כלים ומושגים בין-תחומיים המתייחסים לסיכון, הדרה, טראומה והתקשרות אישית ומערכתית.
2. למידת כלים ואסטרטגיות לעבודה חינוכית עם תלמידים בסיכון והדרה והוריהם.
3. למידה של תהליכי התערבות, הדרכה וליווי בית ספרי .
4. פרקטיקום – המשתלמים יתבקשו לקיים התערבות מערכתית בבית ספר ואו בקהילה ויביאו את התנסותם להדרכה קבוצתית.

מסגרת הלימודים

דרישות התכנית

נוכחות מלאה בקורס.

פרקטיקום במסגרות האגף.

קבלת הדרכה על ההנחיה.

קריאה שוטפת של חומר תיאורטי.

הגשת פורטפוליו של הפרקטיקום.

היקף ההשתלמות

120 שעות, מוכרת לגמול

השתלמות

מקום הפעילות

אוניברסיטת תל אביב, המרכז
האוניברסיטאי לפיתוח סגל בחינוך

ימי לימוד ושעות

יום ג', בשעות 15:00-19:15

בחמישה מועדים בשנה ימי
הלמידה יחלו ב- 9:30 בבוקר

תאריכי ההשתלמות:

12.11, 26.11, 10.12, *31.12,
14.1, *28.1, 11.2, *25.2, *17.3,
*31.3, *21.4, 5.5, 19.5, 2.6, 16.6
30.6

הימים הארוכים מסומנים

בכוכבית.

מרצים הלה צפריר, איילת אילני

רכזת השתלמות רונית וולפסון,

מחלקת מו"פ

השתלמות ייעודית
ההרשמה סגורה

המודל היישובי- הלכה ומעשה

תמרה וביתר עלית שנה ג'

מסגרת הלימודים

היקף ההשתלמות

90 שעות השתלמות מוכרות
לגמול השתלמות (60 לביתר
ו-30 לטמרה)

זמן ומקום לפעילות ותאריכי מפגשים

יקבעו מול בעלי התפקידים
ברשויות.

רכזת ההשתלמות

ד"ר מלכה שבתאי ממחלקת
המו"פ של האגף.

מנחי ההשתלמות

ההשתלמות מונחת על ידי
מנחי "דרך הכפר":

נעמי ישראלית-אדלר

איתי כהן

לרה כפיר

אגף א' לחינוך ילדים ונוער בסיכון פועל ליצירת שפה משותפת, מטרות וערכים משותפים לכלל המחלקות באגף וברשויות.

האגף פועל לפיתוח ויישום המודל היישובי ב-50 רשויות ברחבי הארץ, מתוכן נבחרו שתי רשויות לליווי מערכתי מקיף: תמרה וביתר עלית. הליווי נעשה ע"י מנחה ממחלקת המו"פ, בשיתוף עמותת "דרך הכפר". נבחנת אפשרות להיכנס לליווי גם בבית שמש בתש"פ.

תהליך זה החל בתשע"ח, שנה בה עסקנו ביצירת קהילה של בעלי תפקידים מכל תחומי העשייה של האגף ברשויות סביב ברור ערכים ומושגים משותפים. בשנה השניה, בהמשך למהלך, עסקנו בהעמקת הבניית השפה החינוכית-טיפולית המשותפת על בסיס תפיסת דרך כפר וביסוסה ביישום תכניות חינוך יישוביות נבחרות בטמרה. השנה השלישית תתמקד בביסוס השפה המשותפת וליווי תהליכים עירוניים, גיבוש מדיניות ובניית תכנית רב שנתית המאגמת את כלל המענים הקיימים לנוער במצבי סיכון ביישוב.

מטרות ההשתלמות

1. בניית שגרות עבודה התואמות את עקרונות "המודל היישובי" בו מתפקד היישוב ככפר שלם עבור ילדים ובני נוער במצבי סיכון.
2. הבניית שפה חינוכית משותפת לכלל העובדים עם ילדים ובני נוער במצבי סיכון ביישוב.
3. המשך גיבוש ערכי יסוד לקהילה כביטוי לייחודיות קהילת החינוך ומחנכיה.
4. בניית תכנית עבודה יישובית, הוליסטית.

קהל יעד

עובדי האגף הרלבנטיים ובעלי תפקידים מובילים ברשויות שנבחרו.

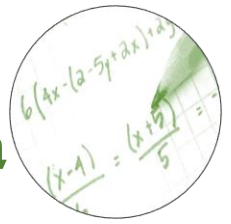
דרכי ההוראה

התבוננות רגשית, למידה תודעתית, חשיבה יישומית ופעילות מעשית. ההוראה ופיתוח המודל היישובי יעשה בדרכים הבאות: מפגשי למידה לצוות מוביל ולכלל הצוות, פגישות ליווי והטמעה, כתיבת תכנית עבודה שנתית ועדת היגוי, דיונים.

פיתוח קהילות מורים לומדות

קהילת מורות/ים מובילים במתמטיקה למורות/י שח"ר וקהילות בת במחוזות

מסגרת הלימודים

היקף ההשתלמות

הקהילה תפעל במסגרת 60 שעות מוכרת לגמול השתלמות עם ציון.

מקום ההשתלמות

שתי קהילות ארציות ותשע קהילות ברשויות: אשדוד, בני ברק, נתניה, חולון, עפולה, רחובות, נתיבות, חיפה טמרה.

ימי לימוד ושעות

יתקיימו מפגשי מליאה של כל המשתתפים וכן מפגשי אשכולות של קבוצות קטנות.

ימים ושעות ההשתלמות בתיאום עם כל קהילה.

רכזת ההשתלמות

רוחמה ויונטה -ראש תחום מתמטיקה

מנחי ההשתלמות בכל קהילה נבחרו מנחים מנוסים שעברו הכשרה בקהילת מובילים. בקהילות הארציות מנחות מירה ציגלמן, ריקי טל ויונטה רוחמה.

לקהילות ברשויות: ההרשמה דרך פסגה של הרשות. לקהילה הארצית (למורי מח"טים): רישום בהמלצת מפמ"רית מתמטיקה, ובאמצעות מפקחי תחום במחוזות ומנהלת תחום מתמטיקה באגף

ילדים ובני נוער בסיכון נולדו בעלי יכולות וכישורי למידה כיתר קבוצת השווים שלהם. בפועל הם נמצאים בפערים לימודיים והישגיהם הלימודיים נמוכים בתחומי הדעת השונים וגם במתמטיקה מסיבות שונות, חלקן קשורות למלמדים.

אגף א' לחינוך ילדים ונוער בסיכון שם לו למטרה לצמצם פערים אלו בהישגי התלמידים ולצמצם את אי השוויון ורואה במורים המלמדים בכיתות שחר את סוכני השינוי המשמעותיים ביותר להשגת מטרה זו.

הקמת קהילות מורות/ים בתחום המתמטיקה למורי שח"ר מבוססת על ההבנה כי ישנם בינינו מורות/ים מצוינות/ים שפיתחו במהלך עבודתם פרקטיקות אפקטיביות, כלים פדגוגיים וידע נרחב ההכרחי להצלחתם של הלומדים.

ידע זה הוא בעל ערך רב לכלל המורים למתמטיקה ולשם כך נועדה הקהילה.

מטרות ההשתלמות

- א. יצירת קהילת מורים אשר תאפשר לחבריה שיתוף בידע, למידת עמיתים, רכישת מיומנויות חקר הוראה.
- ב. מורים בקהילות יוכלו להעביר את הידע הלאה לעמיתיהם למקצוע.
- ג. חברי קהילת המורים המובילים, יוכשרו להוביל קהילות מורים נוספות במחוזות.

קהל יעד

מורים המלמדים בפועל מתמטיקה ברמת 3 יח"ל בכיתות ובמסגרות האגף. מהרו להצטרף, מספר המשתתפים בכל קהילה מוגבל.

רפרנטיות לפיתוח מקצועי

מסגרת הלימודים

היקף ההשתלמות: 30 שעות
ההשתלמות מוכרת לגמול
השתלמות

זמן ומקום לפעילות

סמינר שיין

ימי לימוד ושעות

ימי חמישי 15:30-10:30

תאריכי המפגשים

19.12, 13.2.20, 2.4, 21.5, 9.7

רכזת ההשתלמות

ענת יצחקי, מנהלת מחלקת
מו"פ ומרכז ההדרכה

רונית וולפסון, מו"פ

מנחי ההשתלמות

מרצים מומחים

תהליכי הפיתוח המקצועי באגף במהלך השנים כיוונו להכשרת העובדים לקידום מטרות העל של האגף: צמצום תופעת הנשירה הגלויה והסמויה ממסגרות החינוך ושינוי המתאם הגבוה בין מצב סוציו אקונומי לבין הישגים לימודיים.

החל משנת תשע"ה התקיימו מפגשי למידה לרפרנטיות לפיתוח מקצועי במחוזות ובמחלקות האגף, מתוך הבנה כי נדרשת ראייה מערכתית מובנית של תהליכי פיתוח מקצועי בהלימה ליעדי האגף ולשם קידום התפתחותם באופן מיטבי של מגוון בעלי התפקידים באגף. מפגשים אלה הניבו תוצאות משמעותיות הן בהתפתחות האישית של המשתתפות, הן בלמידת התפקיד והן בבניית תוכניות פיתוח מקצועי מוכוונות קידום יעדי האגף.

בתש"פ יתחדשו מפגשי הרפרנטיות לפיתוח מקצועי במחוזות והן תהווה חוד החנית בקידום תהליכים מקצועיים במחוזות בקרב מנהלים, עובדים, מנחים ומורים לטובת הטמעת רוח האגף ומטרותיו.

מטרות ההשתלמות

הכשרת הרפרנטיות לקידום פיתוח מקצועי בהיבטים השונים של התפתחות העובד:

- שלב קליטת עובד/ת.
- אוריינטציות לבעלי תפקידים.
- התמקצעות של עובדים ותיקים.
- פיתוח מסלולי קידום לעובדים באגף.

קהל יעד

רפרנטיות לפיתוח מקצועי במחוזות ובמחלקות האגף

דרכי ההוראה

חמישה מפגשי פנים אל פנים

השתלמות ייעודית
ההרשמה סגורה

פיתוח והמשגת ידע שדה

פיתוח מנהיגות

המחלקה לביקור סדיר שנה ב'

מסגרת הלימודים

היקף השתלמות

60 שעות, מוכרות לגמול
השתלמות

ימי לימוד ושעות

יום שלישי 00:14-09:30

מקום השתלמות

אוניברסיטת תל אביב, המרכז
האוניברסיטאי לפיתוח סגל
בחינוך

תאריכי המפגשים

31.12, 10.12, 26.11, 12.11.19
, 25.2, 11.2, 28.1, 14.1.20,
19.5, 5.5, 21.4, 31.3

דרישות מיוחדות

בוגרי שנה א'

80% נוכחות וכתובת מאמר
אישי שיפורסם בספר מאמרים
בנושא.

רכזת השתלמות

אורנה קורנבוים – מנחה
ארצית, המחלקה לביקור סדיר

מנחת השתלמות

הילה צפרייר – מנחה מומחית
בתחום הדרה, ג'ויינט אשלים.

המחלקה לביקור סדיר נמצאת בתהליכי פיתוח הפרופסיה של קצין הביקור הסדיר. הכשרה זו מהווה חלק מתהליך זה ובמסגרתה יפתחו המשתתפים את הפרקטיקה היעילה לקצין הביקור הסדיר. פרקטיקה המאופיינת בשאלות חקרניות להתמצאות ראשונית, יצירת מפגש אישי ואוטנטי עם הילד והנוגעים במקרה. , זיהוי צרכי הילד והתייצבות לצידו ולצד הורים ומורים ועוד.

מטרות הקורס

בניית קבוצת מנהיגות במחלקה לביקור סדיר , אנשים המוכנים לגדול ולגדל, ללמוד וללמד, לעצב תהליך ולבצע בשטח .
בסיום ההכשרה יכתב ספר מאמרים ע"י המשתתפים.

קהל יעד

מפקחים, מנחי ביקור סדיר, קציני ביקור סדיר

תכנים מרכזיים

- הדרה כתופעה חברתית , בין אישית ותוך אישית וכיצד באה לידי ביטוי בביה"ס.
- זיהוי מבנים מדירים בבתי ספר וברשויות.
- תורת העמידות כמכוונת למשימה עיקרית של בתי ספר , דפוסים רגשיים לא מודעים של צוותים חינוכיים.
- הדינמיקה של שיתופי פעולה בין מערכות העוסקות בתלמידים בהדרה.

דרכי ההוראה

הרצאות, דיון משתף, למידת עמיתים באמצעות ניתוח אירועי מקרה, קריאת טקסטים.

השתלמות ייעודית
ההרשמה סגורה

כתיבת תורת שח"ר

עבודת החינוך וההוראה עם ילדים ונוער בסיכון

מסגרת הלימודים

היקף ההשתלמות

60 שעות מוכרות לגמול השתלמות

ימי לימוד ושעות

יקבעו בהמשך

מקום ההשתלמות

פיסגה תל אביב

תאריכי המפגשים

יקבעו בהמשך

רכזת ההשתלמות

רונית וולפסון, מו"פ

מנחי ההשתלמות

ד"ר שני קחטה ומרצים אורחים

במסגרת האגף מצויים אנשי מקצוע מומחים בתחומם, אשר על בסיס הידע הנלמד והמפגש הבלתי אמצעי עם אוכלוסיות ותופעות פיתחו כלים, תוכניות ותהליכי עבודה מקצועיים המובילים לתוצאות משמעותיות.

השתלמות זו נועדה לאפשר לאנשי המקצוע בתחום שח"ר להמשיג, לתעד ולשתף את עשייתם בשדה (במסגרות בית ספריות ובקהילה) ואת תורת המעשה פרי פיתוחם.

מטרות הקורס

1. ניתוח תפיסות האגף, ניתוח שיטות העבודה וכתיבתם הסדורה.
2. התבוננות ביקורתית רפלקטיבית על הפרקטיקה וניסוח עקרונות העבודה באופן בהיר ושיטתי.
3. חילוץ ידע סמוי: הצלחות בעשייה ואתגרים הנלווים לשגרת העבודה.
4. כתיבה ו הוצאה לאור של ספר רשמי שיכלול את כל האמור לעיל.

קהל יעד

עובדי אגף א' לחינוך ילדים ונוער בסיכון בתחום שח"ר, בעלי ותק של 5 שנים לפחות ובעלי ניסיון וידע מעשי נרחב. המתאימים יעברו ראיון אישי.

תכנים מרכזיים

- עקרונות אוניברסליים טמונים בעבודת האגף והתבוננות בהם בראייה ביקורתית.
- זיהוי עקרונות פעולה מחוללי הצלחה.
- ייחוד עבודת האגף למול שירותים אחרים העוסקים בעבודה עם ילדים ונוער בסיכון.

דרכי ההוראה

המפגשים יערכו במתכונת קבוצתית פנים אל פנים ובאופן וירטואלי, וילוו על ידי צוות מקצועי המומחה בחילוץ ידע, בכתיבה ובהמשגה שלו. תתגבש קהילת למידה משותפת שתאפשר מקום לביטוי אישי בד בבד עם למידת עמיתים.

השתלמות ייעודית
ההרשמה סגורה

כנפי רוח

מניעת נשירה בישיבות ואולפנות בחמ"ד

מסגרת הלימודים

היקף ההשתלמות

40 שעות שנתיות, לא מוכר לגמול.

ימי לימוד ושעות

ימי רביעי בין השעות 00:09 - 15:00

מקום ההשתלמות

סמינר שיין או במחוזות.

תאריכי המפגשים

25.9, 30.10, 4.12, 1.1.20, 5.2, 4.3, 1.4, 6.5, 3.6, 22.7

רכז ההשתלמות

איילת קיציס קורח-מנהלת תוכנית כנפי רוח

שרה רז- מנחה ארצית

מנחי ההשתלמות

מנחים אזוריים של התוכנית ומרצים אורחים.

ישיבות ואולפנות מהווים חלק נכבד ממסגרות הלמידה בחינוך הממלכתי דתי. לאחרונה ניכרת תופעה של נדידה בין המוסדות והתנהגויות סיכון, בכללן נשירה סמויה.

הכשרה זו באה לבסס תפיסות עולם מקצועיות, עקרוניות עבודה וערכים, היוצרים שיח פתוח ומכיל וגישה הפועלת ליצירת מענים מגוונים ומדויקים יותר לתלמידים ותלמידות אלו. זאת תוך חיזוק תחושת השייכות של התלמידים/ות למוסד הלימודי ושיפור תפקודם הלימודי.

מטרות הקורס

- יצירת תפיסות מקצועיות משותפות לצד אקלקטיות מקצועית של עובדי התוכנית.
- העמקה בהבנת המערכת הבית ספרית וממשק עבודת חינוך טיפול במסגרתה.
- הקניית כלים ומודלים טיפוליים - אימוניים מגוונים לעבודה עם נוער בסיכון.

קהל יעד

עובדי חינוך טיפול במוסדות החינוך בהם פועלת התוכנית "כנפי רוח".

תכנים מרכזיים

- בניית תוכנית טיפול/עבודה לנער/ה - יעדים ברי השגה, שותפויות מגורמים שונים במערכת, יצירת חוויות הצלחה, תיעוד תהליכים ועוד.
- סוגיות בעבודה מול הורים - רתימת ההורים לתהליך הטיפול, גיוס כסוכני שינוי מיטביים, יצירת שיח מקדם ושותפות עם המערכת הלימודית.
- מודלים בהדרכה/ הנחייה - חידוד הצורך בהדרכה, שימוש יעיל במשאב זה ואחריות עליו.

דרכי ההוראה

למידת עמיתים, הרצאות, עבודה קבוצתית, קריאת טקסטים, ניתוחי מקרה.

השתלמות ייעודית
ההרשמה סגורה

**היבטים יישומיים
בחינוך ילדים
ונוער בסיכון**

מסגרת הלימודים

היקף השתלמות

60 שעות כל מפגש 4 שעות
אקדמיות השתלמות מוכרת
לגמול השתלמות.

מקום השתלמות

פסגה תל-אביב

ימי לימוד ושעות

ימי ב' 9:00-15:45

תאריכי המפגשים

16.2, 2.12, 8.11, 4.11

13.1.20, 30.12

בין השעות 9:00-14:45

בתאריכים הללו בלבד

הלימודים יסתיימו שעה

מאוחר יותר:

10.2.20, 27.1.20

רכזת השתלמות

ד"ר ווביט מנגיסטו

מנחי השתלמות

ד"ר רוני ברגר פסיכולוג קליני

בכיר, מומחה בינלאומי

למצבי דחק וטראומה,

סטריאוטיפיזציה ודעות

קדומות.

ד"ר ווביט וורקו מנגסטו,

ממונה נוער עולה קידום נוער

משרד החינוך, מרצה במכללת

דוד ילין, עוסקת בנושאי

זהות, הדרה ואפליה בקרב

יוצאי אתיופיה.

כלים להעצמת בני נוער ישראלים יוצאי אתיופיה הנחשפים לגזענות ואפליה

מותו של סולומון טסה ז"ל בידי שוטר ממשטרת זבולון והמחאות הקשות שפרצו בעקבות האירוע ביטאו את הזעם והתסכול האדיר בקרב ישראלים יוצאי אתיופיה, שסובלים זמן רב מסטיגמות וסטריאוטיפים שליליים, הן גלויים והן מרומזים, ומגזענות ואפליה מתמשכת וממוסדת, הבאה לביטוי בכל תחומי החיים ואף בגילויי אלימות ישירה. מחקרים מצביעים על כך שלחשיפה מתמשכת לגזענות ולאפליה יש השלכות משמעותיות על הבריאות הפסיכולוגית והפיזיולוגית של הקבוצה המודרת ואין ספק שהשפעה זו ניכרת בקרב נוער ישראלי ממוצא אתיופיה. **הכשרה זו באה לתת כלים לעובדי קידום נוער במטרה לסייע לילדים ולבני נוער ישראלים יוצאי אתיופיה.**

מטרת הקורס

1. הבנת תהליך הגזענות והאפליה
2. רכישת טכניקות קבוצתיות להתערבות ומתן עזרה ראשונית נפשית לבני נוער שנחשפו למצבי דחק וטראומה
3. לבחון דרכים פרודוקטיביות לתעל את הכעס והתסכול של בני נוער
4. מתן כלים אישיים לעובדים להתמודדות עם מצבי דחק וטראומה

קהל יעד

עובדי האגף: מנהלים, מנחים, מורים עובדי קהילה וקב"ים הפוגשים בעבודתם בחינוך ובטיפול בילדים ובני נוער ישראלים יוצאי אתיופיה.

תכנים מרכזיים

1. טכניקות הרגעה- נשימה ווגאלית, הרפייה ומיינדפולנס
2. חמלה עצמית
3. טכניקות לתיעול כעסים
4. אסטרטגיות למניעת טראומטיזציה משנית ושחיקה

דרכי ההוראה

ההוראה תכלול הרצאות קצרות, דיונים בקבוצות קטנות ובמליאה, התנסויות חווייתיות, סימולציות, סרטים ותרגולים כמו הרפיה, מיינדפולנס, ודמיון מודרך וגם שילוב של לימוד מקוון.

היקף ההשתלמות

השתלמות שנתית בהיקף 30 שעות, מוכרת לגמול השתלמות, חמישה מפגשים

מקום ההשתלמות

סמינר שיין

ימי לימוד ושעות

ימי ג' 16-20

תאריכי המפגשים

14.1.20, 31.12, 17.12, 3.12, 11.2, 28.1

דרישות השתתפות פעילה חובה בכל המפגשים (לרבות זמני הגעה ועזיבה) והגשת מטלות סיום

רכזת השתלמות

ד"ר מלכה שבתאי,

אנתרופולוגית יישומית, מחלקת מו"פ

מנחי ההשתלמות

אבישי לנדאו, מנהל המרכז הישראלי לערכים, יועץ ארגוני בכיר ומאמן

ענת גרתי, דוקטורנטית

(בשלבי סיום) מטעם אוניברסיטת חיפה, פסיכולוגית, מטפלת זוגית ומשפחתית, יועצת ארגונית ומאמנת בכירה

מנהיגות, ניהול ואימון

על פי ערכים

תוכנית הסמכה בינלאומית בסיסית (A) *

ערכים הם לא רק מילים. ערכים משפיעים על התנהגויות, ומעצבים את חוויות היום של חיינו. בדר"כ אנו ערים לקיומם של ערכים, כשאנו חווים "התנגשות ערכית".

הסכנה העיקרית נעוצה בהשארת ערכים "על הקיר" כאותיות מתות והעדר הפיכתם להתנהלות יום יומית. עולם הערכים שימש מושא למחקר ולעבודות ייעוץ ע"י חברת האם בחו"ל - חברת הייעוץ הקנדית - הבינלאומית Gestion M.D.S. Management Inc. ונשיאה פרופ' שמעון דולן מזה 25 שנה ויותר. במהלך השנים נכתבו מספר ספרי עיון בתחום ניהול ואימון על פי ערכים, שהפכו לרבי מכר ועם השנים פותחה תפיסה, מתודולוגיה וארגז כלים רחב אשר כולל: מודלים, תוכנת ערכים, שאלוני ערכים ומשחקי ערכים (19 שפות בעולם).

מטרות הקורס

• להקנות למשתתפים את התפיסה, את המתודולוגיות השונות ובעיקר תרגול של ארגז הכלים ויכולת להשתמש עצמאית בכל אלו בתום ההסמכה.

קהל יעד

עובדי האגף העוסקים בחינוך, טיפול, ייעוץ, הנחייה וניהול בעבודה עם ילדים, נוער והוריהם.

תכנים מרכזיים

1. ערכים אישיים: משחוק ערכים Gamification
2. ערכים אישיים, ערכים מקצועיים, ערכים ארגוניים ומה שביניהם.
3. המנהיג כעוגן ערכי – עיצוב המנהיג כעוגן ערכי בארגון וההורה כעוגן ערכי במשפחה.
4. תרגום הערכים לדרך ביטויים בחיי היום יום - מודל תרגום הערך (MBV) למשמעות הערך (MBO) ולהתנהלות היומיומית (MBI)
5. הטמעה – מה המשמעות של הטמעת מערכת ערכים, ניהול הטמעה דרך שלוש רמות הטמעה, ובניית מערכת האמון.

דרכי ההוראה

מצגות, סרטונים, תרגולים (עצמי, בקבוצות), עבודה בזוגות- שיקוף הדדי וקבלת משובים לתיקון "מתת ערכים" (The Gift of Values). החומרים התיאורטיים מועברים בעיקר בין המפגשים כך שמירב הזמן במפגשים מוקדש לעבודות תרגול: בקבוצות, בזוגות ובמליאה.

בתום ההכשרה

ילוו המשתתפים ע"י מדריכים מומחים ביישום התוכנית בשדה * בשיתוף חברת הייעוץ הבינלאומית M.D.S. בשיתוף פדרציית האימון והחינוך הבינלאומית ICF (כולל תעודת הסמכה בינלאומית)

היקף השתלמות

השתלמות דו שנתית – לימודי תעודה: שנה ב' 60 שעות. ההשתלמות מוכרת לגמול השתלמות ומזכה בתעודה.

מקום השתלמות

אוניברסיטת תל אביב, המרכז האוניברסיטאי לפיתוח סגל בחינוך

ימי לימוד ושעות

ימי שלישי בין השעות 16:30-19:45

תאריכי המפגשים

19.11, 3.12, 17.12, 7.1, 21.1, 4.2, 18.2, 3.3, 24.3, 31.3, 5.5, 19.5, 2.6, 16.6, 30.6

דרישות נוכחות פעילה במפגשים, התנסות מעשית והגשת מטלת סיום

רכזת השתלמות רונית וולפסון, מחלקת מו"פ

מנחי השתלמות

רביד בוגר, פסיכולוגית בשרות הפסיכולוגי-חינוכי, מייסדת שותפה במרכז לחינוך קשוב ואכפתי

דר' אורה סתר, מרצה בתחום הניהול (אוניברסיטת ת"א, לה"ב) ובעבר מנכ"ל להב וחברת הנהלה בפסיכו-דהרמה

מיינדפולנס וחמלה

יישומים בחינוך ילדים ונוער בסיכון שנה ב'

תחום המיינדפולנס ויישומיו בחינוך מקבלים תשומת לב רבה בשנים האחרונות, הן בישראל והן ברחבי העולם. ממצאי מחקר מראים תוצאות מבטיחות לגבי ההשפעה של מיינדפולנס והתערבויות מבוססות חמלה בתחום החינוך במדדים רבים, הכוללים הן את חווית הילדים והן את חווית המורים והיועצים החינוכיים.

התכנית נועדה לתת מענה לאנשי חינוך המעוניינים ללמוד לעומק את הנושא, ולרכוש כלים יישומיים בליווי אנשי מקצוע מובילים בישראל.

מטרות

- העמקת הידע החוויתי- אישי בנושא מיינדפולנס וחמלה
- בניית תהליך יישומי סדור של נושאים אלו בתוך מסגרת חינוכית בעבודה עם צוותים ותלמידים

קהל יעד

עובדי האגף העוסקים במסגרת תפקידם עם ילדים ונוער בסיכון.

למשתתפי ההשתלמות מחויבות להפעלת קבוצת מיינדפולנס במסגרת עבודתם. במסגרת הקבוצות יטמיעו ויישמו איכויות של מיינדפולנס וחמלה על בסיס תכנים שיילמדו בהשתלמות ומתוך התוכנית "הזמנה לנתינה אכפתית".

תכנים מרכזיים

- מיינדפולנס וחמלה בשדה החינוך
- הכרות עם התוכנית הזמנה לנתינה אכפתית
- ניהול ומנהיגות קשובה
- חינוך קונטמפלטבי ופדגוגיה של אכפתיות
- יישום מיינדפולנס ו-3 אופני האכפתיות עם ילדים וצוותים
- חשיבה מקובעת וחשיבה מצמיחה
- ניהול שינוי וקונפליקטים באופן קשוב
- עבודת צוות, המרחב שביננו

בקישור לרישם באוני' ת"א מלאו בראש דף הרישום באופן מדויק את שם ההשתלמות ואת הפרטים הרלוונטיים הנוספים.

אין צורך לצרף מסמכים נוספים מעבר לכך למרות נוסח הכתוב באתר האוני'.
סילבוס מפורט ישלח לנרשמים לאחר קבלתם

השתלמות ייעודית
ההרשמה סגורה

כשירות תרבותית

עבודה מודעת הקשר בחינוך טיפול בילדים ונוער בסיכון

כשירות תרבותית הינה המושג המקצועי העדכני המתייחס להיבטים של מודעות עצמית, הכרות מעמיקה עם האדם ולבסוף התאמה מדויקת של המענים והשירותים המוצעים לו.

תחום זה עובר כיום התפתחות משמעותית בכל העולם, מתוך הבנה שלא רק להיבט התרבותי השפעה על ההתערבות המקצועית, אלא לרשימה ארוכה של הקשרים בחיי האדם, המשפיעים על זהותו, התנהגותו ותפיסותיו.

ראייה מורחבת זו נקראת עבודה מודעת הקשר, הבוחנת את ההקשרים השונים בחיי האדם, מיקומם בחייו ומתבוננת כיצד הם מצטלבים זה עם זה ויוצרים משמעות נוספת. לראייה זו השפעה ותרומה משמעותית בהקשר החינוכי טיפולי בכך שמאפשרת להתאים את המענים לנער עצמו על כל מכלול רבדיו ולהוביל בכך לתוצאות חיוביות.

מדיניות האגף לילדים ונוער בסיכון היא להטמיע גישה זו בקרב עובדי האגף בכל המחלקות ובכל תחומי העשייה וזו השנה השנייה להשתלמויות אלו. השנה השתלמות זו תתקיים בחמישה מוקדים באגף בתיאום עם מנהלי המחלקות.

מטרות הקורס

- רכישת מושגים מרכזיים בתחום הכשירות התרבותית
- התנסות אישית בעבודה מודעת הקשר
- הכרות עם אוכלוסיית היעד במשקפיים חדשות אלו
- ישום והתאמה לאוכלוסיית היעד ולמסגרת החינוכית טיפולית הספציפית

קהל יעד

בעלי תפקידים מיחידות שונות של האגף, כקבוצות הומוגניות ובתיאום עם מנהלי המחלקות.

תכנים מרכזיים

- מושגים בכשירות תרבותית
- הצטלבות מיקומים
- זהות תלוית הקשר
- תרגום ויישום בעולמות התוכן של היחידות השונות
- מושגים אלו יתורגמו לפרקטיקות עבודה ביחידות השונות.

דרכי ההוראה

הרצאות, סדנאות, מרצים אורחים ופעילויות העשרה נוספות.

מסגרת הלימודים

היקף השתלמות

30 שעות, מוכרת לגמול השתלמות.

מקום הפעילות

במסגרות בהן תתקיימה ההשתלמויות.

תאריכי המפגשים

יקבעו עם כל יחידה בהתאמה.

רכזת השתלמות

בכל מסגרת יקבע רפרנט ספציפי לצורך ההכשרה

מטעם המו"פ- ד"ר מלכה

שבתאי, רונית וולפסון, אורלי ויילר

מנחות השתלמות

ד"ר מלכה שבתאי, רונית

וולפסון ואורלי ויילר פנסטר - מחלקת מו"פ.

אבישי לנדאו, מנהל המרכז

הישראלי לערכים, יועץ ארגוני בכיר ומאמן

ד"ר יאיר אפטר, פסיכותרפיה

אישית, זוגית וקבוצתית

השתלמות ייעודית לצוותים

במחוזות בתיאום ממונים עם

מנהלת מחלקת מו"פ, ענת

יצחקי

**השתלמות ייעודית
למייל של ענת לחצו כאן**

כשלקות למידה פוגשת תלמיד/ה בסיכון

מסגרת הלימודים

היקף השתלמות

30 שעות, מוכרת לגמול
השתלמות ברפורמת אופק
חדש ועוז לתמורה. כוללת
עבודה וציון

דרישות הקורס

היכרות עם אוכלוסיית
תלמידים בסיכון

ניסיון של 5 שנים בהוראה

המלצה של מנהל/ת ביה"ס

הגשת עבודה מסכמת

מקום הפעילות

פיסג"ה בת ים

ימי לימוד ושעות

ימי חמישי, שעות 16-19,
חמישה מפגשים פא"פ ושני
מפגשים מקוונים.

תאריכי המפגשים יפורסמו
בהמשך

תאריכי המפגשים התחלה
בחדש פברואר 2020

רכזת השתלמות לאה לילה
קורן, מדריכה ארצית בתחום
צרכים ייחודיים ולקויות
למידה

מנחת השתלמות לאה לילה
קורן

הרשמה תיפתח בפיסג"ה בת
ים ותותנה בהמלצת מנהל/ת
ביה"ס.

חובה להירשם גם כאן

[להרשמה לחץ כאן](#)

מחקרים מעידים על כך שכ-40% מהתלמידים בסיכון בישראל מאופיינים עם לקויות למידה. השתלמות זו נועדה לקדם את הידע וההיכרות עם מאפייני אוכלוסיית ילדים בסיכון תוך מיקוד בתלמידים בעלי לקויות למידה. במסגרת הקורס נפתח את ארגו הכלים הייעודי הנדרש לפיתוח הוראה מיטבית עבור צרכי אוכלוסייה זו.

הקורס בתיאום ושיתוף פעולה עם אגף לקויות למידה, שפ"י

מטרת הקורס

- לקדם ידע של המורים והיכרות עם מאפייני אוכלוסייה בסיכון ומיקוד תלמידים עם לקויות למידה
- לפתח את ארגו הכלים של המורים בכיתה הטרונגנית לעבודה עם תלמידים בעלי מאפייני סיכון ושל לקויות למידה
- ללמד דרכי הוראה והיבחנות מותאמות ומגוונות לאוכלוסייה ייעודית זו.

קהל יעד

- מורים המלמדים תלמידים בסיכון בשתי המסגרות הבאות:
- במסגרות ובכיתות ותכניות האגף לחינוך ילדים ונוער בסיכון
- באוכלוסיית תלמידים הטרונגנית, בחטיבת הביניים ובחטיבה העליונה

תכנים מרכזיים

- המורה ילמד לזהות מאפיינים של לקויות למידה וסיכון בקרב תלמידיו בכיתה הטרונגנית
- המורה ילמד לתכנן תכנון מערכתי של מודלים ותוכניות המותאמות לאוכלוסייה זו
- המורה יתנסה וילמד להפעיל תכניות התערבות

דרכי ההוראה

- הרצאות, למידת עמיתים, סדנאות, סימולציות ועוד.

הכשרת רכזות/י התאמות בית סיפריים בחט"ע

רכזות/ת התאמות בחטיבה העליונה הינו תפקיד מערכתי- ארגוני- פדגוגי הדורש הבנה מערכתית ומיומנויות ניהול גבוהות.

התפקיד מורכב וכולל קשר והתמודדויות עם גורמי טיפול שונים, לרבות התלמיד, המורים, ההורים, המערכת וגורמים מחוץ לביה"ס. יישום

ההתאמות דורש ידע פדגוגי הכולל מענה בדרכי הוראה והיבחנות יחד עם מודעות ורגישות לצורכי השותפים השונים.

בהשתלמות זו יינתן דגש למאפיינים הייחודיים ביישום תפקיד רכז התאמות בחט"ע עם אוכלוסיית תלמידים בסיכון.

*ההשתלמות בתיאום ושיתוף פעולה עם אגף לקויות למידה, שפ"י

מטרת הקורס

הכשרת רכזות/י התאמות תוך הקניית ידע, מודעות וכלים לניהול יישומי של התאמות בדרכי הוראה והבחנות של תלמידים עם לקויות למידה והפרעות קשב בראייה הוליסטית של התלמיד ומערכת החינוך.

קהל יעד

מורות/ים לתלמידים בסיכון המעוניינים להתמחות בתפקיד רכזות/ת התאמות בית-ספרי.

תכנים מרכזיים

1. הקניית ידע בסיסי בקשיי למידה ובלקויות למידה והפרעת קשב.
2. רצף ההתערבות החינוכית - איתור, התערבות ומתן התאמות בדרכי הוראה ותהליך הערכה.
3. הכרת מדיניות המשרד בנושא התאמות בדרכי הוראה והיבחנות.
4. ארגון והובלת צוות רב מקצועי.
5. מרכיבי התפקיד של רכז ההתאמות בדרכי הוראה והיבחנות.
6. מאפיינים והדגשים ייחודיים בעבודה עם אוכלוסיית תלמידים בסיכון.

דרכי ההוראה:

הרצאות, למידת עמיתים, סדנאות.

מסגרת הלימודים

היקף השתלמות

30 שעות, מוכרת לגמול השתלמות לרפורמות אופק חדש ועוז לתמורה

מקום השתלמות

פסג"ה בת ים.

ימי לימוד ושעות

ימי חמישי בין השעות

16:00-19:00

חמישה מפגשים פא"פ, שני

מפגשים מקוונים

תאריכי המפגשים

החל מפברואר 2020. תאריכים

יקבעו בהמשך

דרישות

ניסיון הוראה בחטיבה עליונה,

מוכנות לתפקיד מערכתי,

המלצה של מנהל בית הספר

רכזת השתלמות

לאה לילה קורן, מדריכה

ארצית בתחום צרכים יחודיים

ולקויות למידה

מנחת השתלמות

לאה לילה קורן

הרשמה תיפתח בפסג"ה בת-

ים ותותנה בהמלצת מנהל/ת

ביה"ס. חובה להירשם גם כאן

[להרשמה לחץ כאן](#)

שנת לימודים מוצלחת
ועשייה פורייה

